

DAAN KOELEWIJN

Bijzondere post

POST DIE JE NIET AL TE SERIEUS MOET NEMEN

Waarschuwing! In het postwereldje verschijnen regelmatig postvormen die je niet al te serieus moet nemen. Wees erg voorzichtig met het opnemen van dergelijke producten in je verzameling. Hooguit de stempels kunnen interessant zijn, maar het is allemaal puur maakwerk. Omdat ik onder andere allerlei bijzondere postvormen verzamel, zijn ze bij mij terecht gekomen. Soms word ik door een handelaar attent gemaakt op dergelijke stukjes; soms krijg ik ze van bevriende filatelisten, die weten van mijn belangstelling voor deze zaken. Zelf geniet ik van de vindingrijkheid van poststukkenproducenten. Maar ik neem ze niet op in serieuze verzamelingen. Overigens is er nog veel meer dan ik in deze aflevering bespreek.

SPEEDBOOTPOST (1) Amerikaanse speedbootpost van 08-05-1930

Speedbootpost is uiteraard post vervoerd per speedboot. Voor het eerst nam men proeven met het postvervoer met deze over het water scherende snelle boten in de Verenigde Staten. De experimentele *Speed Boat Messenger Service* werd opgericht in 1930. De speedboten onderhielden een dienst tussen Oakland en San Francisco in Californië. De eerste

vaart werd uitgevoerd op 8 mei 1930. De verzenders beschouwden deze vorm van postvervoer als luchtpost.

DIEPZEEPOST (2) Diepzeepost uit de Bahamas

Ik weet niet of er diepvriespost bestaat, maar diepzeepost kwam ik in ieder geval tegen in mijn collectie. Bekijk vooral het vignet op de envelop eens goed. Prachtig toch? 's Werelds eerste onderzeepostkan-

toor werd op 16 augustus 1939 geopend op de zeebodem bij de Bahamas. Het was een onderdeel van de *Williamson Photosphere*, een project van het *American Field Museum*. Het bestond uit een bolvormige kamer met glazen wanden en was ingericht voor de observatie van onderzeese verschijnselen.

De *Photosphere* en het postkantoorje waren bemand door kapitein Charles Williamson. De post droeg een speciaal ovaal stempel met de tekst *SEA FLOOR / BAHAMAS*.

Dit unieke postkantoor staat afgebeeld op de door de Bahamas in 1965 uitgegeven postzegel van 5 sh (Yvert 205) en de 1\$ opdruk van 1966 (Yvert 231).

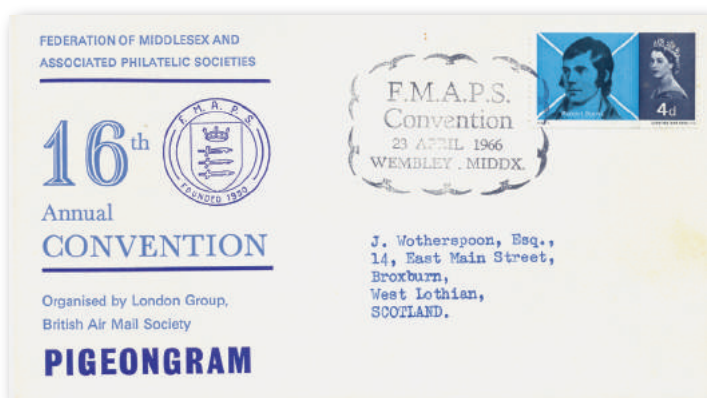
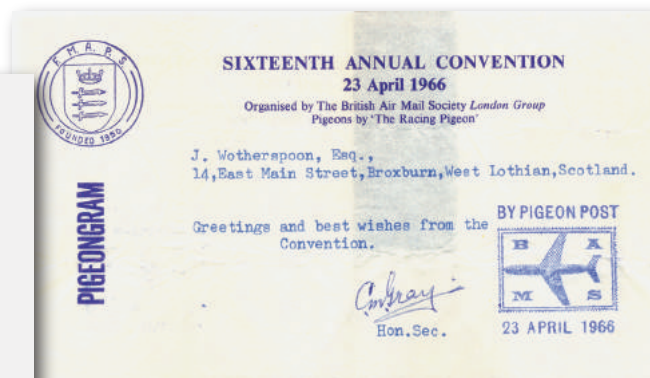
PARACHUTEPOST (3) Britse parachutepost met spronggevens

Parachutepost is post neergelaten aan een parachute. Expedities in onherbergzame streken worden van

1 | 3a
2 | 3b

4 | 5b
5a | 6

proviand voorzien vanuit de lucht. Voorraden worden aan parachutes neergelaten. Hierbij bevindt zich ook post: de parachute-post. Deze post is herkenbaar aan aantekeningen of afstempelingen, zoals *Courrier Parachuté*. Een expeditie in het binnenland van Groenland in 1950 werd op deze manier van post voorzien. Ten behoeve van luchtvaartshows wordt ook parachute-post geproduceerd, zoals u kunt zien aan de hier afgebeelde brief. Op dit poststuk, meegenomen tijdens een parachutesprong op 9 mei 1974 in Groot-Brittannië, staan de spronggegevens vermeld.

In mijn bezit is ook parachute-post bestemd voor een filmexpeditie in het Prins Hendrik Gebergte in Nieuw-Guinea in 1959.

U denkt dat Krimpen a/d IJssel een rustige plaats is. In het algemeen gesproken, is dat zo, maar op 15 oktober 1984 werd daar de postzegelentoonstelling Krimpen '84 geopend en toen gebeurde daar het een en ander. Leden van de Skydiving Club 'The Flying Dutchmen' gaven een demonstratie parachutespringen. Door de para's werden brieven meegenomen vanuit het vliegtuig waar ze uit sprongen. In mijn verzameling bevindt zich

een exemplaar van deze Krimpense parachute-post.

METROPOST (4) Herinneringsenvelop vervoerd door de Rotterdamse metro op 26 mei 1984

In Capelle a/d IJssel hebben ze een zeer actieve postzegelvereniging: de filatelistenvereniging 'IJssel- en Lekstreek'. Op 26 mei 1984 werd Capelle 'Metrostad'. Een nieuwe aftakking van de Rotterdamse metrolijn werd op die dag geopend en zorgde ervoor dat de inwoners voortaan gebruik konden maken van de Rotterdamse metro. Groot feest, dat begrijpt u. De postzegelclub deed een duit in het zakje. Zij zorgde voor een prachtige envelop die tijdens de eerste rit van de metro werd vervoerd en afgestempeld. Toen ik onlangs een postzegelpraatje maakte op hun verenigingsavond, kreeg ik er een exemplaar van.

DUIVENPOST (5) Britse duivenpost van 23 april 1966 (pigeongram en bijbehorende cover)

Duivenpost is het vervoer van post door duiven. Een enkele keer kun je

spreken van een serieuze manier van postvervoer, zoals de Parijse duivenpost tijdens de belegering van Parijs (1870/1871) en de post vervoerd van het Nieuw-Zeelandse eiland Great Barrier Island aan het eind van de negentiende, begin twintigste eeuw. Ook de berichten overgebracht door duiven van militaire duivenpostdiensten zijn serieuze verzamelobjecten. Maar verreweg de meeste duivenpost valt onder de categorie van de in deze aflevering behandelde postvormen. Meestal leukten de duiven openingen van tentoonstellingen en congressen op, zoals het hier getoonde 'pigeongram' (interessante naam voor duivenberichtje) met verzendenvolp, geproduceerd ter gelegenheid van de jaarlijkse conventie van de Britse luchtpostverzamelaarsclub.

KABELBAANPOST (6) Kabelbaanpost van 1966 uit Gibraltar

In Gibraltar deed men in 1966 proeven met het vervoer van post per kabelbaan. Vanaf een hoogte van 1260 voet, bovenop de Rots van Gibraltar, werd de post per kabelbaan naar beneden vervoerd. Een volkomen zinloze bezigheid, maar een leuk idee. Op 9 april 1966 werd de eerste vlucht uitgevoerd. The Philatelic Society of Gibraltar gaf een eerste dagenvolp

uit ter gelegenheid van het in gebruik stellen van deze *Aerial Ropeway*. De PTT produceerde een stempel. Churchill en koningin Elizabeth kijken bedenkelijk toe.

MIJNSCHACHTPOST (7) Oostenrijkse mijnschachtpost uit 1962

Allerlei ideeën zijn uitgetoetst en uitgewerkt, om maar te komen tot een bijzondere vorm van postvervoer. Zo werd ter gelegenheid van de Internationale Mijnwerkersdag in Leoben op 17 september 1962 een postkantoor ingericht op de bodem van een mijnschacht in het Oostenrijkse Fohnsdorf. Men beweerde dat toen het diepste gelegen postkantoor van Europa was gecreëerd. De post werd

7

vervoerd vanaf een diepte van 1135 meter. Een speciale envelop werd uitgegeven. De opbrengst van de verkoop van de envelop was bestemd voor *SOS-Kinderdörfer*.

Dit was alles uit mijn voorraad tot heden. Er komt vaak wat bij. Als u iets dergelijks in uw schoendoos hebt zitten, wil ik het misschien wel van u overnemen. <